

Het Zijspoor

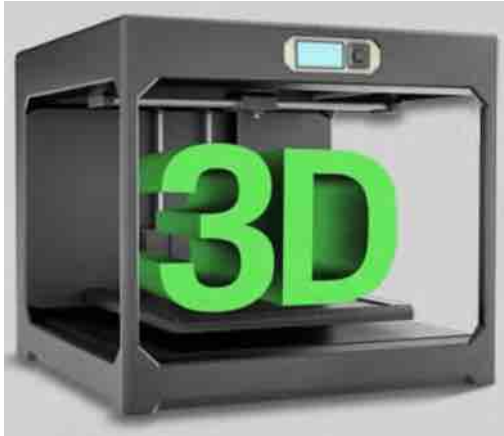

Kunst op de modelbaan, zie pagina 15

officieel orgaan van de

Modelbouwvereniging Arnhem e.o.

32e jaargang, 2021, nr. 4

De acht cursisten van onze 3D-cursus leerden en leren van alles. Hier een ultrakorte rondleiding door Eric Steijlen in de wereld van 3D.

<https://www.thingiverse.com/>

MakerBot's Thingiverse is een bloeiende ontwerpgemeenschap voor het ontdekken, maken en delen van 3D-afdrukbare dingen. Als 's werelds grootste gemeenschap voor 3D-printen vinden zij dat iedereen

moet worden aangemoedigd om 3D-dingen te maken en te remixen, ongeacht hun technische expertise of eerdere ervaring. Dit is, in de 3D Print community, de meest bekende site.

<https://www.youmagine.com/>

Youmagine is opgezet en wordt beheerd door Ultimaker. Ultimaker is dé Nederlandse fabrikant van 3D-printers. Ultimaker was een van de eerste bedrijven die 3D-printen toegankelijk maakten voor de consument. Het begon als opensourceproject.

<https://www.myminifactory.com/category/architecture>

Deze pagina brengt een verzameling 3D-afdrukbare oriëntatiepunten, beroemde gebouwen en monumenten van de wereld en daarbuiten. Ontdek 3D-geprinte architectuurmodellen en meer iconische structuren.

<https://3dwarehouse.sketchup.com/>

Modellen gemaakt in SketchUp (<https://www.sketchup.com/>). Dit gratis programma wordt veel gebruikt door architecten en leveren vaak visueel mooie 'plaatjes' op, echter niet of zeer moeizaam in 3D te printen.

<https://grabcad.com/library>

Site van Stratasys. Stratasys, Ltd. is een Amerikaans-Israëlische fabrikant van 3D-printers en 3D-productiesystemen. Via GrabCAD bieden zij naast 3D-printsoftwaretoepassingen om te helpen bij het ontwerpen en de 3D-printworkflow ook 3D-modellen aan voor profi's.

<https://www.turbosquid.com/3d-model/trains>

3D-modellen voor VFX-studio's, game-ontwikkelaars, architecten, reclamebureaus, VR/AR-projecten en meer (dus niet specifiek voor 3D-printbare modellen).

<https://modelspoor-3d-printen.nl/portal/>

Slecht werkende site met Nederlands georiënteerde modelspoor STL-bestanden in de downloadsectie.

<https://www.shapeways.com/shops/wautah>

Hier vind je allerlei Nederlandse modellen voor op de modeltreinbaan. Unieke Nederlandse scenery en spoorobjecten in schaal H0 en N (1:87 en 1:160) voor op uw modelspoorbaan! Zie ook: <https://www.3dprintscenery.nl/>

Deze pagina wordt gesponsord door onze huisbaas Maatwerk Kindermeubilair.

Modelbouwvereniging Arnhem e.o.

Opgericht 30 augustus 1983
Clubgebouw 1ste verdieping firma Maatwerk revalidatietechniek,
Industriestraat 4, 6827 BD Arnhem
Clubavonden iedere dinsdag van 18.00 tot 21.30 uur
Facebook www.facebook.com / Modelbouwvereniging Arnhem
Bibliotheek Carlo Hellegers, op de verenigingsavonden

Contributie € 132 per jaar, NL05 SNSB 0783 2575 11 van Modelbouwvereniging Arnhem
Website www.mva.nu, webmaster: Jan Lourens, janlourens@planet.nl

Aangesloten
bij de

www.nmf.nl

BESTUURSSAMENSTELLING

Jitse Kaspers, 06-2274 3275, kaslok423@hotmail.com » voorzitter
Willie Koenders, 06-5129 0176, secretaris-mva@hotmail.com » secretaris
Jan Hendriks, 06-2054 5996, j.hendriks107@upcmail.nl » 2de secretaris
Jan Verlangen, 0316-333 912, janverlangen@live.nl » penningmeester
Chris Rijnaarts, 0316-265 653, bellefleur07@hotmail.com » lid

Het Zijspoor

officieel cluborgaan

Redactie Hans van de Ven, 06-5105 2631, zijspoor@mva.nu

Advertenties Bert Pas, 026-3217578, bertpas@hotmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor om artikelen te weigeren of in te korten. De redactie kan geen aansprakelijkheid aanvaarden voor de juistheid van de ingezonden artikelen. Overname van artikelen gráág, maar alleen met vermelding van schrijver en bron en ná toestemming van de redactie. De MVA is niet verantwoordelijk voor vormgeving en inhoud van de links, genoemd in ons clubblad en op onze website www.mva.nu.

Inleveren van je bijdrage(n) voor Zijspoor 2022-1 kan tot 22 februari a.s. bij de redactie.
Het volgende Zijspoor komt 8 maart a.s. uit.

IN DIT NUMMER:

3D, aflevering 7 -----	2	Perfecte isolatie, bij Theo B -----	23
Van de redactie -----	4	Nieuwspas -----	28
Van de voorzitter -----	7	Bezoek aan de STAR, deel 2 -----	32
Weatherbericht 1: een veewagen -----	9	Agenda -----	37
Even voorstellen: Anna Knijff -----	12	Museumwerkplaats Transit Oost -----	38
Mijn minifield -----	15	Uit d'oude doos: Big Boy -----	40
Upgrade Voiture Restaurant Jouef -----	19	Omroepberichten -----	42

Tien jaar!

In dit laatste Zijspoor van 2021 vind je deel 2 van onze trip naar de STAR. Uiteraard mailde ik ons vorige clubblad ook door aan gastheer Habbo. Die reageerde héél complimenteus: *"Ik maak een diepe buiging en neem daarbij mijn hoed af, wat een schitterend clubblad hebben jullie toch!"* Wel Habbo, na vele jaargangen schoolkranten (als directeur van mijn eigen basisschool), allerlei kerkbladen, 643 (echt waar) veertiendaagse edities van de Libero - clubblad van v.v. Eldenia, met meer dan duizend leden - en nu op de kop af tien jaar Zijspoor (dit is dus mijn veertigste nummer) heb ik wel een beetje ervaring opgedaan. En niet te vergeten de inspiratie en bijdragen van allerlei clubleden van onze MVA. Zo ging ik de uitdaging van Jitse aan om de modelspoorzolder van Theo Bouwmeester te beschrijven, terwijl daar het eerste groen nog moet verschijnen. Lees zelf maar vanaf bladzijde 23 of me dat gelukt is.

Weatherbericht

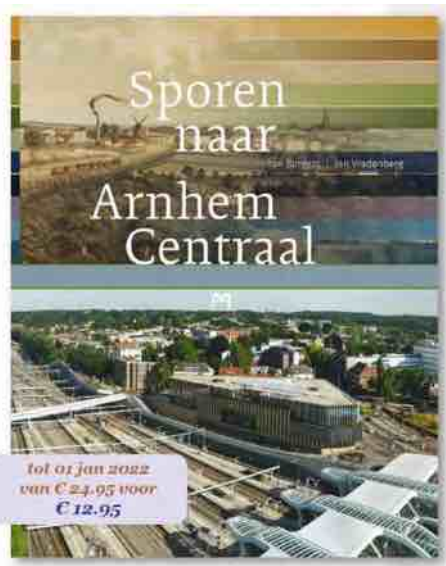
Onder de titel Fijne fitnesses startte ik in 2019 een onregelmatig verschijnende rubriek met foto's uit het dagelijks leven waarop goed te zien is wat tijd en weer doen met ooit nieuwe muren, rails, enzovoort. Ik heb nog wel een aantal fraaie opnames liggen, maar maak nu graag ruimte vrij voor een artikel over weatheren dat ik las ik het blad Spoornieuws van de Modelspoorclub Deventer. Het bleek een aflevering van een serie van zeven van de hand van Ronald Heijne, die gul toestemming gaf voor overname in ons Zijspoor. Kijk voor zijn eerste 'weerbericht' op pagina 9.

Uitgeverij Matrijs

Wie kent die niet? 😊 Maar toch: de firma bestaat veertig jaar. Om dit te vieren zijn diverse uitgaven tot eind van 2021 fors in prijs verlaagd. Zo kost het boek Sporen naar Arnhem Centraal van *Ton Burgers en Jan Vredenberg* nu geen € 24,95 maar ongeveer de helft: € 12,95.

Arnhem heeft sinds 1845 vier opeenvolgende stationsgebouwen gehad. Behalve dit hoofdstation waren er in de loop van de jaren nog verschillende kleine stations en haltes. Het boek begint met de aanleg van de Rijnspoorweg en de opening van het eerste station in 1845. Vervolgens wordt aandacht besteed aan de uitbreiding van het spoorwegnet in de negentiende eeuw met lijnen naar Duitsland, naar Zutphen en naar Nijmegen. Na de Tweede Wereldoorlog moest een groendeels verwoeste infrastructuur worden hersteld. In een tijd van schaarste verrees een nieuw station, dat al snel niet meer paste bij het groeiende aantal reizigers. Dit was uiteindelijk in 1997 de reden voor de start van het project Arnhem Centraal, dat behalve een bus- en treinstation een parkeergarage, verkeerstunnel, spoorwegviaduct, kantoorstorens en winkels in de directe omgeving omvatte. Ook de ontwikkeling van het openbaar vervoer rond de stad komt uitgebreid aan de orde.

Een boek dat, zeker gezien de prijs, niet in onze MVA-bibliotheek mag ontbreken, lijkt me.

Eckerhoogte

Aan Het Zijspoor werk ik eigenlijk 'altijd' wel. Ideetje noteren, foto's maken, stukje verhaal schrijven, afspraak maken. Maar de maand voor verschijnen is het zo ongeveer een zelfgekozen fulltime job. Waarna dus vanzelf weer legio vrije tijd opdoemt en ik allerlei klusjes aan mijn zolderbaan kan aanpakken. Hoog op het lijstje: automatisch te berijden treinroutes instellen. Het programma iTrain kent daarvoor een enorme variëteit aan instellingen. Variabele wachttijden, functies schakelen bij binnenkomst in of vertrek uit station, aangepaste snelheden, bedenk het maar. Nu nog even uitzoeken wat markeringen, een kritisch blok, optimale richting, type-permissies en reserveringsaantal daaraan toevoegen.

Het is sowieso al geweldig dat iTrain na één keer programmeren altijd zelf zorgt voor het in de juiste volgorde schakelen van de diverse tongen van een Engels wissel en een driewegwissel. Geen omkijken meer naar, fantastisch!

En nu maar hopen dat jullie dat van dit Zijspoor ook vinden.

hans

www.tillymodels.nl

Tilly Models

resin modelbouw in H0 en N

U kunt nu ook terecht in onze winkel op de Krakkedel 2 in Doornenburg voor Nederlandse en Zwitserse scenery.

Naast onze eigen modellen verkopen wij:

- *Humbrol en Vallejo verf
- *Holland Scale
- *Anita Decor
- *Evergreen plastics
- *Noch
- *Kibri en Faller

Openingstijden: zaterdag van 10.00 tot 17.00
Op beursdagen in Houten en feestdagen gesloten

Autobedrijf Scheers bv

Uitmaat 9
6987 ER Giesbeek
0313-632242

www.autobedrijfscheers.nl

Wij doen alles voor uw auto!

@auxilium-ICT
Speciaal voor particulieren en kleinbedrijf

Helpdesk
Netwerken
Hulp op afstand
Backup oplossingen
Pc training voor senioren
Pc onderhoud en installatie
Advies bij de aanschaf van hardware
Hulp bij de werking van tablets en smartphones

Martijn Pas 06-19610438
www.auxilium-ict

Van de voorzitter

Beste leden / mede locofielen,

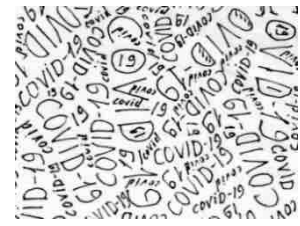

Bijna iedereen is weer terug van weggevoerd/vakantie/of anderszins. Zo ook jullie voorzitter: een 15-daags verblijf aan de Duitse Waddenzee, namelijk in Greetsiel (aan de 'overkant' van Delfzijl). Daar hebben we o.a. een kort tripje naar Emden gemaakt en ja hoor, voor het Hbf Emden stond deze stoomloc de BR 043903-4 te pronken. Het blijft indrukwekkend, zo'n enorm mooi werkpaard

van 2100 PS en wielen met een doorsnede van 1,40 m. Tot 26 oktober 1977 heeft deze machine nog bij de **DB** dienst gedaan. Deze BR 043 zal - wanneer er voldoende middelen zijn - op termijn een tweede actieve leven krijgen. Kijk ook even op www.denkmallok-043.de

Toegang met QR-code

Het is bijna het einde van het jaar 2021 en we hadden weer een jaar met die verschrikkelijk verstorende COVID-19. Een jaar, waarin wij als vereniging behoorlijk in ons samenzijn werden getroffen. Bedankt dat je ondanks dat toch lid gebleven bent en weer gemotiveerd aan de slag bent gegaan. Maar: corona is nog niet weg. Houd je aan de gestelde regels, zoals handen wassen, afstand houden en blijf thuis als jij je ziek voelt. **En zonder QR-code heb je bij de MVA wettelijk gezien geen toegang.**

Vooruitblik naar 2022

Tja en hoe nu verder met onze MVA? Moet een langdurig zittende voorzitter nog een visie hebben? Treden we te weinig naar buiten toe met onze hobby? Moeten we niet verder werken aan onze mobiele spoorbaan? In 2023 bestaat jouw MVA 40 jaar! Hoe gaan wij dat samen vieren? Allemaal mogelijke zaken, die ook jouw aandacht vragen. Daarover kunnen we een keertje gaan brainstormen en dat lijkt mij persoonlijk wel interessant.

Onze modelspoorbanen

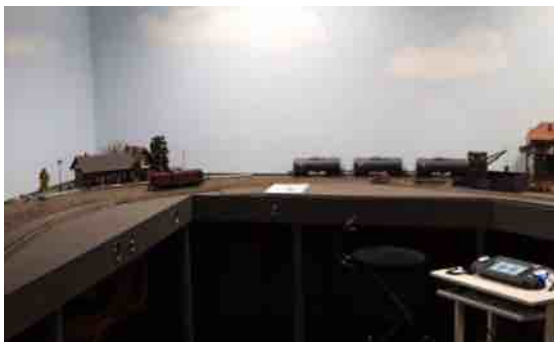
lijken voltooid, behalve bij de analoge M-spoorbaan (foto 1), de N-spoorbaan (foto 2) en bij een gedeelte van de digitale baan (havenbaan, foto 3) daar is nog veel werk-aan-de-winkel.

En wat dacht je van de Bemo-baan met dat nog steeds niet geplaatste veertig jaar oude dorp van mijn vader (foto 4)?

Bij de overige modelspoorbanen kunnen hier en daar nog leuke scènes aangebracht worden. Een modelspoorbaan is eigenlijk nooit voltooid. Wellicht ergens een wissel inpassen (zoals in de gelijkstroombaan en de N-spoorbaan) en je kunt weer met jouw fantasie verder bouwen.

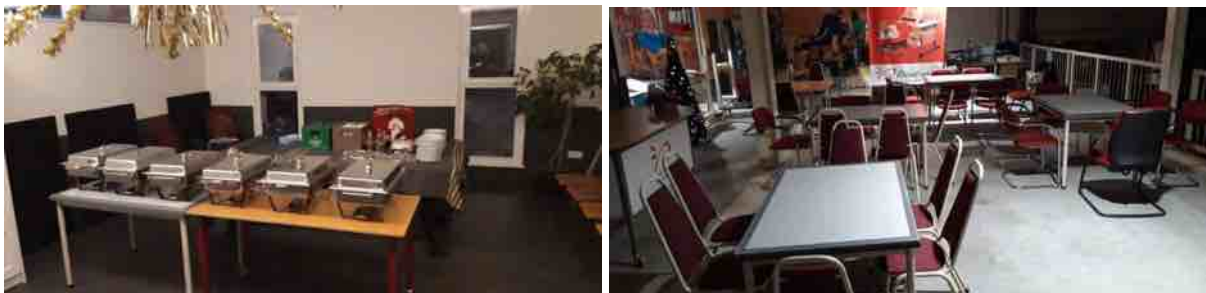
En dan ook nog de spoorgroep Spoor 1 - het zogenaamde Koningsspoor. Daar liggen de rails te samen met wissels gereed om de mooie grote locs hun rangeerkunsten te laten uitoefenen. Op dit moment wordt de bedding aangebracht. Die bestaat uit zo'n 2 mm grote aquariumkiesel en wordt met verdunde houtlijm gefixeerd. Wordt vervolgd.

Zelfs jullie voorzitter is van deze spoorgrootte zo begeistert, dat hij een rode 'vies gemaakte' diesel

V 100 van Märklin op de 2^e hands markt heeft aangeschaft.

Stampopotbuffet

Als het doorgaat zoals gepland is (onder voorbehoud door gewijzigde corona-regels), dan is er weer - net als in 2018 - een lekker stampopotbuffet. Op 21 december (= voorlopige datum) ben je van harte welkom.

► **Wil je mee-eten? Meld je aanwezigheid van te voren bij Jan Hendriks aan.**

Het is lang nog niet zover,
maar ik wens jou en jouw dierbaren
alvast een heel ontspannen Sinterklaasfeest,
een gezellige kersttijd,
einen guten Rutsch
en al het goede voor 2022.

Veel leesplezier in het mooiste (modelspoor)clubblad van NL + groet,

Veewagen

📷 en 📄 door **Ronald Heijne**

Bron: het blad Spoornieuws van de Modelspoorclub Deventer

Aflevering 1. Vooral de goederenwagens tonen in het grootbedrijf vaak veel sporen van intensief gebruik. In tegenstelling tot personenwagens worden goederenwagens eigenlijk nooit schoongemaakt. Wel kennen ze een regelmatig onderhoud waarbij ook technische gebreken en beschadigingen worden hersteld. Afhankelijk van het type goederenwagen kunnen sommige wagens ook nog veel sporen vertonen van hun lading. Bij goederenwagens die bedoeld zijn voor het transport van kleinvee is dat zeker het geval. Voor deze methode is de eenvoudige veetransportwagen van Roco als voorbeeld gebruikt. De verven van Vallejo en Lifecolor zijn op waterbasis en kunnen dus met water worden verdund. De verven van Lifecolor kun je bestellen bij Military Modelling & Lifecolor: <http://www.militarymodelling.com>.

1. Maak de wagen goed stofvrij. Demonteer de assen, koppelingen, onderstel en het dak.

2. Ontvet de wagen met een huishoudelijk ontvettingsmiddel (Odix ontvetter). Spuit de onderdelen van de wagen voorzichtig aan alle kanten goed af met ontvetter en laat dit ongeveer een minuut inwerken.
3. Spoel alle onderdelen daarna zeer goed af met water. Er mag geen ontvetter achterblijven.
4. Sla de onderdelen goed af zodat er zo weinig mogelijk water op de onderdelen achterblijft.
5. Laat de onderdelen een dag goed drogen.
6. Indien nodig, schilder nu de platen achter de remkranen wit met Vallejo White 70.951 en de remkranen rood met Vallejo Flat Red 70.957 en laat dit een uurtje drogen. Bij wat duurdere wagens zijn deze details al aangebracht en geschilderd. Bij de meeste modellen zijn ze wel aanwezig, maar nog niet geschilderd. Als deze details zijn afgewerkt, geeft het de wagen wel een completer beeld. Bij de goedkopere wagens zijn deze details niet aanwezig.
7. Indien nodig, breng de remindicatiestrepen aan met Vallejo White 70.951 op de hoeken van de wagen.

8. Indien nodig, schilder de handgrepen en uithouders voor de sluitseinen zwart met Vallejo 70.950 Black.
9. "Wash" nu de gehele wagenbak aan de buitenkant met Vallejo Model Wash 76.514 Dark Brown. Breng een dunne laag zo regelmatig mogelijk aan. Zorg er voor dat er geen plekjes vergeten worden. Als de laag dun en regelmatig wordt opgebracht dan droogt de "wash" ook mooi gelijkmatig en zonder strepen op.
10. Indien nodig, maak de opschriften schoon met een vochtige penseel. Opschriften werden in het grootbedrijf wel af en toe schoongemaakt.
11. "Wash" het frame en de aspotten met Vallejo Model Wash 76.523 European Dust.

12. Laat de wagen enige uren drogen.
13. Schilder nu de verstijvingen van de wagenbak met Vallejo Model Air 71.040 Burnt Umber waaraan een beetje water is toegevoegd (ongeveer 4 delen verf op 1 deel water). Gebruik hiervoor een uiterst fijne penseel nummer 0 of 00.
14. "Wash" nu de veerpakketten, het remwerk en andere roestgevoelige delen met Lifecolor LPW 06 Deep Rust.

15. Dit effect kan nog wat worden versterkt met Lifecolor LPW 07 Eroding Dark Rust. Ook de metalen delen van de wagenbak zelf kunnen hier en daar wat roesten.
16. Breng sporen van smeer aan op de glijplaten naast de aslagers met een streek Vallejo Model Wash 76.516 Black.
17. Smeer het losse dak in met Vallejo Chipping Medium 73.214 en laat dit een paar uur drogen.

18. Breng vervolgens een roestlaag aan met Lifecolor UA 701 Rust Dark Shadow en laat dit ook weer een paar uur drogen.
19. Maak het losse dak nat met water en borstel met een wat stuggere kwast de laatste roestlaag er grotendeels weer af. Spoel steeds af met water. Herhaal het borstelen en spoelen totdat het gewenste effect is bereikt: kleine roestplekken en roestende beschadigingen op het dak.

20. Laat dit ongeveer een half uurtje drogen.
21. Maak nu een verdunning van Vallejo Model Wash 76.516 Black (1+1) en "wash" het dak gelijkmatig met deze verdunning. Laat dit een paar uur drogen.
22. Spuit het losse dak met matvernis Vallejo Acrylic Matt Varnish 28.531. Slechts even licht spuiten op een afstand van ongeveer 30 cm.
23. Laat het dak weer een paar uur drogen en zet daarna de wagen weer in elkaar (m.u.v. de wielen).
24. Maak een mengkleur van Vallejo 70.984 Flat Brown en Vallejo 70.956 Clear Orange (ongeveer 1+1). Schilder met een fijne penseel (0 of 00) nieuwe planken en opknapplekken op de wagen. Dit kunnen afzonderlijke plekken zijn maar soms werden ook gehele planken of deuren uitgewisseld en opnieuw in de verf gezet.

25. Breng met een droge platte penseel pigmentpoeders aan. Breng Vallejo Pigment Powder 73109 Natural Umber als stof aan bij het frame, bufferbalken en aspotten. Gebruik Vallejo Pigment Powder 73115 Iron Oxide Black voor roetsporen (stoomtijdperk) op het dak. Vergeet vooral ook niet de sporen van stront en ontsmettingsmiddelen. De vloeren van deze wagens werden regelmatig met veel water en ontsmettingsmiddel schoongemaakt. Om dit te imiteren kan een beetje Vallejo Pigment Powder 73101 Titanium White worden gebruikt.
26. Blaas voorzichtig alle losse pigmentpoeders van de wagen en laat een paar uur drogen.
27. Gebruik een spuitbus Vallejo Acrylic Matt Varnish 28.531 om de zaak te fixeren. Schud de spuitbus voor gebruik minimaal 1 minuut. Spuit van een afstand van ongeveer 40 tot 50 cm in korte bewegingen. Er hoeft maar heel weinig vernis op de wagen terecht te komen. Zorg er wel voor dat alle kanten goed zijn geraakt.
28. Laat de wagen

weer een paar uur drogen en zet dan de wielen er in. Het eindresultaat is een mooie en vooral realistische goederenwagen waarvan je het intensieve gebruik goed kunt zien.

Even voorstellen: Anna

📷 foto 1 John Brendel, overige Peter Knijff, 🗨️ Hans van de Ven

Een heldere stem, een stralende lach. Eigenlijk kent iedere MVA-er Anna al sinds haar vader Peter op 1 oktober 2019 lid werd. Regelmatig kwam ze met haar vader mee. Ze schoof direct aan bij de bomenworkshop die Jaap toen net organiseerde, maar ze fladderde op haar geheel eigen wijze door de hele clubruimte. Liet zich overal zien, vroeg iedereen de oren van het hoofd en - hups- was ze alweer ergens anders heen. Afgelopen juni werd ze zestien jaar en kon ze ingeschreven worden als lid van onze vereniging. Tijd voor een wat uitgebreider voorstelronde, tijd voor een interview.

Ooit zorgde Anna's moeder Bhing op de Filipijnen voor een oppaskindje dat Anna Elisabeth heette en toen ze zelf een kindje verwachtte kozen Peter en zij diezelfde naam voor hun eigen dochter. Toen Anna vijf jaar was overleed haar moeder aan leukemie. Heel veel eigen herinneringen aan haar moeder heeft ze niet, maar gelukkig kan Peter haar natuurlijk heel veel verhalen vertellen en beschikken ze over de nodige filmpjes. Nu noemt Anna zich echt een papa's kindje. Ook dat weten we wel. Geregeld roept ze in ons clubhuis 'Love you, papa' of woorden van gelijke strekking.

Ze is - door een onverwachts dringend bezoek aan de grootouders - geboren in Tilburg, maar een echt Brabants accent met zachte g's heeft ze niet, want ze woont haar hele leven al in Duiven. Omdat Peter jarenlang in Duitsland heeft gewoond kent hij er natuurlijk ook de mooiste plekjes en streken. Dus trekken vader en dochter geregeld naar bijvoorbeeld Blomberg. Ook Anna vindt het er prachtig en ze maakt er graag mooie wandelingen. Ze heeft zelfs twee Duitse zwemdiploma's op zak; zie de compilatie hieronder. En voor lekker ijs weet ze er ook een goed adresje. Bananasplit met spaghetti-ijs - yammie!

<p>PASSINHABER</p> <p><i>Anna Knijff</i></p>	<p>BADEREGELN</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Kühle dich ab, bevor du ins Wasser gehst. ■ Bei Gewitter ist Baden lebensgefährlich! ■ Verlasse das Wasser sofort, wenn du frierst. ■ Bade nicht, wo Schiffe und Boote fahren. ■ Gehe nur zum Baden, wenn du dich wohl fühlst. ■ Tauche andere nicht an! ■ Gehe mit Hilfe zum Baden ins Wasser, wenn du nicht schwimmen kannst. ■ Luftmatratze, Aufblasstuhl oder Gummiringe bieten dir keine Sicherheit! ■ Halte das Wasser und seine Umgebung sauber, Abfälle wirf in den Müllbehälter. 	<p>Deutscher Jugend-Schwimmpass</p>
<p>Deutsches Jugendschwimmabzeichen – Bronze – Freischwimmer –</p> <p>Folgende Leistungen sind erfüllt worden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sprung vom Beckenrand und mindestens 200 m Schwimmen in höchstens 15 Minuten <p>erreichte Zeit: <i>7:35</i> Minuten</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. ca. 2 m Tiefsuchen von der Wasseroberfläche mit Heranholen eines Gegenstandes 3. Sprung aus 1 m Höhe oder Startschwimm 4. Kennzettel von Baderegeln <p>(Unterschrift des F)</p>	<p>Deutsches Jugendschwimmabzeichen – Silber –</p> <p>Folgende Leistungen sind erfüllt worden:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Startschwimm und Hindertschwimm 400 m Schwimmen in höchstens 25 Minuten (davon) 300 m in Rücken- und 100 m in Rückenlage <p>erreichte Zeit: <i>16:00</i> Minuten</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. zweimal ca. 2 m Tiefsuchen von der Wasseroberfläche mit Heranholen je eines Gegenstandes 3. 10 m Streckentauchen 4. Sprung aus 3 m Höhe 5. Kennzettel von Baderegeln und Selbstnennung 	<p>Beig-Nr.:</p> <p><i>Blomberg, 07.05.2015</i></p> <p>Ort-Datum</p> <p><i>J. H. van de Ven</i></p> <p>Stempel</p> <p>Prüfer: <i>Unterschrift</i></p>

Op haar vierde jaar ging Anna naar basisschool 't Veer. De leerkrachten vonden haar maar een druk meisje... Van diverse vakken stak ze weinig op. Vader Peter, zelf natuurlijk een uitgesproken bètaman, vroeg eens: "Hoeveel is 3 x 5?". Anna: "Eh, eh, eh..." Dat werd dus flink bijlessen, thuis wel te verstaan. En tot op de dag van vandaag kan Anna een steuntje in de

rug goed gebruiken. Overhoren, planning maken, begeleiden, papa is er druk mee. Al moet gezegd dat ze de laatste tijd ook geregeld na schooltijd spontaan en direct thuis huiswerk gaat maken. Vriendinnen kreeg Anna vanaf groep zeven. Na de basisschool volgde ze een tussenjaar op de Jan Ligthartschool, naast het Olympus College in Arnhem. Nu zit ze in het vierde jaar van scholengemeenschap Guido de Bres op de Geitenkamp. Examenjaar! Daarna wil Anna graag klas 4 en 5 van de HAVO gaan doen. Gevraagd naar haar favoriete vakken noemt ze wiskunde ('gewoon logisch nadenken'), natuurkunde, scheikunde

(iets lastiger) en economie. Ze ziet wel een loopbaan in de techniek van programmeren voor zich. Tekenen? Kan ik niet. Kunst? Boeit me niet.

Anna is dol op Lego. Huisjes, een carroussel, een schaakspel, het kent voor haar geen geheimen. Ook gamen vindt ze leuk. Ze heeft een Play Station, een Nintendo Switch, maar ook een Wii en Wii U vind je bij hen thuis. Wat voor kledingsmaak heeft Anna intussen ontwikkeld? Doe haar maar een broek! Oké, in de zomer mag het ook wel een jurkje zijn, maar in een rok zul je haar niet aantreffen. Evenmin zul je haar samen met haar vader in een kledingwinkel zien. Maar hoe dan, als je moeder is overleden? Dan is daar tante Corry, zus van Peter en inmiddels de persoonlijke kledingadviseuse en mede-shopper voor Anna.

Een echte treinenfreak is Anna niet, al wordt ze door vader Peter behoorlijk beïnvloed. Wel kun je haar bij het kerstdorp van Intratuin al flink aan het werk zien. Een ontspoorde trein weer op de rails zetten, de boel goed aankoppelen en met een fraaie snelheid door het kerstdorp laten boemen, laat dat maar aan haar over. Rails poetsen en allerlei andere klusjes, ze leert snel en vindt het leuk. O, en je kunt haar gerust ook foto's of een leuk filmpje laten maken.

VONK TOTAAL

heeft 't allemaal

*Tabak

*Snoep

*Tijdschriften

*Drogisterij

*Geneesmiddelen

*Bloemen en planten

*Wenskaarten

*Strippenkaarten

*Bus abonnementen

*Fotokopiëren

+Zwart/wit € 0,05

+kleur 1^e klas

*Fax service

*Kantoorartikelen

*Inbinden

*Snijden

*Plastificeren

*Bedrukken van:

+T-shirts

+Muismatjes

+Servetten

+Bekers etc. etc.

*Krasloten

Apotheek service

Oranjestraat 74, Arnhem
tel. 026-4450057
ma, di, do, vr 07.30 - 18.00 uur
za 08.00 - 16.00 uur, wo gesloten
www.vonktotaal.nl

extra pinnen
geen probleem!

Stomerij
Inkjetcartridges*
Diverse telefoonkaarten*
Staatsloten*
Fotoservice*
Fotorolletjes*
Citin tapijtreiniger*
Videobanden*
CD-ROM'S*
Fotoestellen*
Invite cosmetica*
Cadeauartikelen*
Kerstbomen*
Postzegels*
Speelgoed*
Muziek cd's*
Simson plakspul*
Gekleurd papier*
Furnituren*
DMC-garen*
Batterijen*
Lotto+Toto*
Potgrond*

Wijnen uit vele landen. Uitgebreid assortiment gedistilleerd.
Meer dan 350 whisky's. Relatiegeschenken.

STEENSTRAAT 28 - ARNHEM - TELEFOON 026 - 3515681
INTERNET WWW.YVESBOODE.NL MAIL INFO@YVESBOODE.NL

Minifield

📷 en 🗨️ door **Hans van de Ven**

Over de standaardvoorzieningen in het stadje Eckerven hebben de bewoners weinig te klagen. Nutsbedrijven zorgen voor elektra; ook de teruglevering van stroom uit eigen zonnepanelen is goed geregeld. Een paar fraaie telecommasten leveren uitstekend bereik voor mobiele telefoons. Tot op heden heeft geen enkele bewoner geklaagd over haperende wifi-verbindingen. Het stratenplan is een afwisseling van strakke asfaltwegen en authentieke klinkerbestrating. Er is een station en er zijn bushaltes, dus goede verbindingen gegarandeerd. De bebouwing

biedt voor elk wat wils: van flats tot vrijstaande huizen. Een moderne wellness, een scala aan winkels met zelfs nog een heuse V&D, een nostalgische molen, een bruin café. Wat wil een mens nog meer?

En toen ineens zoemde het rond: het woord 'kunst'. Akkoord, de gekrulde ANWB-wegwijzer van kunstenaar Reinier Lagendijk siert de rotonde in Eckerven. (Het origineel vind je op N310 bij de kruising met de Wolweg in Stroe.) Maar verder? Ongetwijfeld zullen bewoners kunst aan de muur hebben hangen, maar in de openbare ruimte is saaiheid troef. En al helemaal in de spoordriehoek. Toegegeven, zo iets is natuurlijk ook een lastige plek; ingesloten door drie spoorlijnen is het hooguit een prima plek voor volkstuintjes.

Totdat Dirk Hakze een paar kilometer verderop neerstrijkt met zijn performance! Eerst kom je er bij toeval langs, de tweede en de derde keer verwonder je je over steeds weer nieuwe schilderijen, de vierde keer krijg je een ingeving... Dus maak je een paar foto's die waarschijnlijk geen enkele bezoeker maakt: de inhoud van de blauwe containers, de auto van Dirk, het toegangshek met de kubussen. Gewapend met een rolcentimeter noteer ik de maten van de constructie van de panelen en van de pagodetenten.

het beoogde perceel

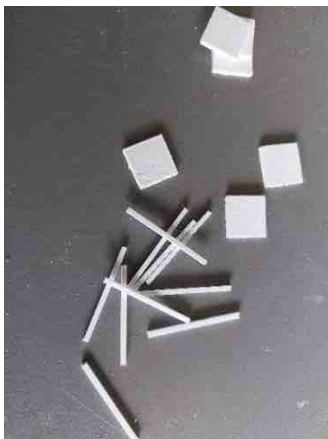
inkijkje in mijn containers

inhoud echte container

En dan begint het betere fröbelen. Ik verbouw een container tot kleinere exemplaren en zoek in de rommeldoos spulletjes om er in te zetten - een ladder, een paar kratjes, wat balken, een oude fiets. Uit styreen snij ik een voorraadje panelen, afmeting 1,4 x 1,4 centimeter. Ik lijm een eerste paneel in elkaar en ga zeker vier keer langs in het veld om te checken of ik de juiste houtkleur heb getroffen. Uiteindelijk neem ik (ongevraagd) een restje hout mee naar huis en meng net zo lang tot ik tevreden ben. Intussen had ik al wat geschetst aan de optimale indeling van het veldje. Mijn Colorfield krijgt de vorm van een cirkelsector met een hoek van 54 graden. De panelen komen op vijf radialen, vooraan is plek voor drie schilderijen, achteraan voor zeven stuks. In totaal dus vijftientig kunstwerken. Ik heb natuurlijk zo mijn voorkeuren, fotografeer die frontaal en photoshop ze thuis strak bij. Helaas - diverse afbeeldingen lenen zich niet voor een verkleining met factor 87. Zo blijft van de reflecterende zwaan van Johan Kock (zie illustratie) en het bergdorp Greek van Ima Amu te weinig over en vallen ze af.

panelen snijden

panelen in de lijmmal

panelen op de juiste kleur brengen

proefopstelling

kort gras is ingezaaid

de eerste panelen staan

bolderwagens 1:1

mijn minifield-bolderwagens 12x6 mm

in het diorama

Tijd om het beoogde veld bouwrijp te maken. De zes berkenbomen sluiten het veld aan de achterzijde prachtig af. Aan de rechterkant leg ik een slootje aan, compleet met waterplantjes en zwanen. Voor wie het weten wil: het water bestaat uit twee lagen jachtlak. Links vormt een

draadhek met betonnen paaltjes de afscheiding met de spoorbaan. Met een truc zorg ik er voor dat het gras mooi kort is gemaaid, behalve precies onder de panelen. Een bescheiden onbeveiligde spoorovergang met Andreaskruisen geeft straks de bezoekers toegang. Vanwege het hoogteverschil improviseer ik er een paar traptreden bij. Dan passeert men eerst het toegangshek met de gekleurde blokken. Vier proefversies daarvan verdwenen in de prullenbak: niet strak genoeg, te dik om te buigen, onvoldoende verlijmd. Ook deze heeft trouwens ronde kraaltjes als ornamenten. Mini A4'tjes op paaltjes geven uitleg over een en ander. Geen fietsen, geen paraplu's, je weet wel. Op de gestipte haspel ligt het gastenboek, op het blauwe tonnetje staat het Krisenschwein.

Achteraan op het veld vinden naast de blauwe containers ook een caravan, een dixi, de bus van Dirk en twee pagodetenten een plaats. De auto is een lichtelijk verbouwd exemplaar van een taxibusje met daarop een sticker. Goed gelukt toch? De tenten kostten de meeste hoofdbrekens. Nergens te koop. Dus wordt het een 3D-printklusje. Ik scherm het terrein voor toezicht en organisatie af met bouwhekken en plaats natuurlijk enkele feestelijke vlaggen, waaronder die van Lingezegen. Tijd voor de laatste details. De laatste twee kunstenaars, uiteraard op een grondzeil werkend, voorzien van een bolderwagen met verfspullen. Het watertappunt bij de caravan. En kijk, daar zijn de bezoekers. Ze stralen enthousiasme en bewondering uit, bekijken aandachtig alle panelen, vergelijken, wijzen, trekken wellicht wel hun portemonnee. Alle aandacht voor de kunst. Helaas is het één bezoeker ontgaan dat hij zijn hond niet mocht meenemen op het terrein. Dirk ziet het niet; die is elders op het terrein bezig. Herken je zijn pantherhoedje en het T-shirt met sponsor Raadsma?

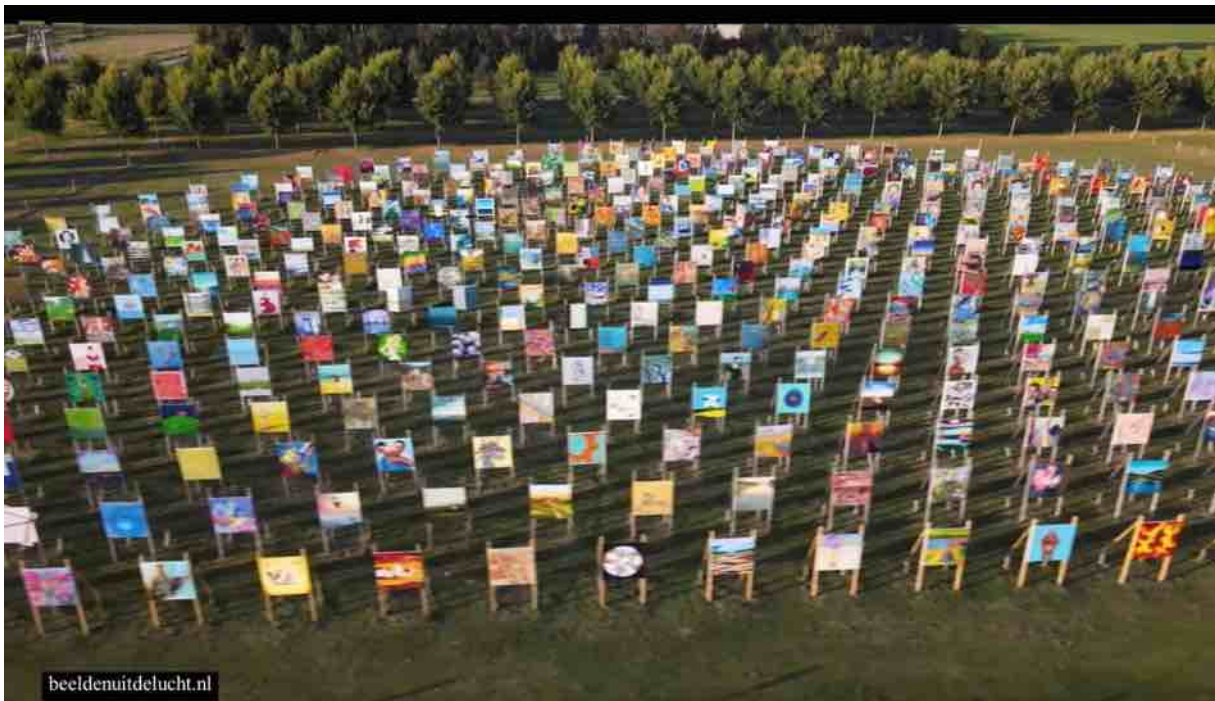
Met dank aan: (voorste rij) Marcel Straver, Jennifer Huyer, Maaïke Schurick, (tweede rij) Marijke van Mansfeld, Annet van Klinken Kuiper, Beatrix Frederiks, Theo de Graaff, (derde rij) Albert Ziëck, Gera Leenman, Marijke Pel, Marein Konijn, Frédéric Fortanier, (vierde rij) Willy Koolstra, Connie van Koningsbrugge, Cindy Bont, Mariska Mallee, ElsA Jansen, Celine Michel, (achterste rij) Editha de Vos, Jan Nijenhuis, Lianne Evers, Marcelle Maureau, Frans Engelhard, Fleur van Droffelaar en Lisa Schmidt.

De pagodetenten zijn nog kartonnen dummy's. Aan plaatsing van exemplaren gemaakt met de 3D-printer wordt gewerkt.

En tot slot een dronebeeld van het eindresultaat in werkelijkheid.

Voiture Restaurant

📷 en 🗨️ door **Guus Wiegerinck**

Een upgrade van Jouef Junior speelgoed naar bijna-model

Ooit sleet ie zijn dagen naast de tweerailbaan waar ie diende als testrijtuig om te controleren of langere rijtuigen probleemloos door de tunnels konden. Ik vond het een mooi ding, passend als restauratierijtuig bij mijn Corail-rijtuigen van Roco, en mocht hem meenemen. Met dank aan de baancommissaris van de 2-railbaan. Dat was in het najaar 2015.

Upgrade 1

Het eerste wat ik deed was de grote disselkoppelingen vervangen door kortkoppelingen van Symoba. Er was een buffer foetsie, dus daar maakte ik er een bij. Het rode dak spoot ik grijs naar voorbeeld van soortgelijke Franse rijtuigen en ook de kopdeuren kregen een lichte kleur. Toen zag ie er al heel wat beter uit, vonden ze ook bij de tweerailbaan.

na upgrade 1

Upgrade 2

- **Interieur**

Een tweede upgrade vond plaats in september van dit jaar. Aanleiding was dat ik op internet de webshop <https://modelisme-collections.com/index.html> tegenkwam. Zoals alle (oudere) Jouef modellen was ook dit rijtuig van binnen leeg - er zat geen interieur in. Ik vond dat niet zo'n punt totdat ik op deze webshop zag dat ze daar interieurs voor vooral Jouef verkochten, ook voor een rood restauratierijtuig type UIC, zoals het mijne. Maar echt zeker was ik niet, want mijn model kwam niet voor in het overzicht van modellen van Jouef¹. Waar mijn rijtuig negen ramen telt over de volle lengte hadden restauratierijtuigen in dat overzicht wanden waarin geen ramen zaten - daarachter bevond zich de keuken of andere dienstruimtes; voor de tafels waren er zeven ramen beschikbaar. Enfin, op een gegeven moment besloot ik toch maar een interieur te bestellen, voor een wagen type UIC.

Oeps, die paste niet. Dus ik reclameren met een foto van mijn rijtuig erbij. "Geen zorgen",

---

¹ <http://lestrainsjouef.free.fr/>

antwoordde Olivier, de verkoper, "u hebt nr 3005 van de Jouef Junior Serie². Ik heb daarvoor een speciaal aangepast interieur gemaakt op basis van het UIC model, dat krijgt u gratis. U hoeft alleen de verzendkosten te betalen." Parfait! Quelle service.

Toen die kwam bleek die goed te passen, maar één ding beviel mij niet. Er zaten zeven tafeltjes in, verdeeld over de ruimte van zes ramen. Olivier had het aantal van zeven tafeltjes van het UIC model gehandhaafd maar alleen wat naar elkaar toegeschoven zodat het paste bij zes ramen. Dat vond ik niet mooi, sommige "gasten" zouden niet bij een raam zitten maar aankijken tegen de wand tussen de ramen. Restaurant onwaardig, vond ik. Als dit dan toch een fantasie-rijtuig was, schreef ik Olivier, dan kon het interieur ook wel fantasie zijn. "C'est une bonne idée que vous avez là", vond hij, dat wou hij wel gaan uitwerken als hij tijd had. Zoveel geduld had ik echter niet, voelde wel de uitdaging om met het materiaal van beide interieurs die ik intussen had een passend geheel te maken. Zo gedacht, zo gedaan. Zie foto.

Voor de verfraaiing van het interieur van de restauratiewagen zocht ik op internet posters van de SNCF, verkleinde deze op de computer tot een grootte die zou passen in het model, printte ze en plakte ze op de wanden van het interieur. Naast posters van de SNCF hangt er ook een miniversie van een werkstuk van mijn schoondochter, dat bij ons in de kamer hangt.

• **Exterieur**

Zoals al verteld komt de raamindeling van mijn Junior-model niet overeen met restauratierijtuigen van de SNCF uit die jaren. Dus pakte ik ook de buitenkant aan.

Aan één zijde, waar de keuken zit, maakte ik aan het begin van het rijtuig een groot raam dicht met een dun stukje karton en aan het einde ook een raam. Het stukje karton heb ik aan de binnenzijde verstevigd met een dikker stukje en vastgezet met UV-lijm. De juiste kleur, dat was wel een dingetje waar ik tegen opzag. Rood en rood dat is twee, dus hoe krijg ik eenzelfde kleur rood? Gelukkig bleek dat een grijs stukje karton beschilderd met rood heel aardig in de buurt te komen. Maar lichtinval, kunstlicht of daglicht, het maakt allemaal uit of je veel of weinig verschil ziet. Wil je dat vermijden, dan moet je de hele bak opnieuw spuiten en dat heeft ook zijn nadelen. Ook aan de andere zijde, de doorloopzijde, was er één raam dat dichtgemaakt moest worden, alsmede een klein raam waarin ventilatiespleten hoorden te komen. Een en ander heb ik bepaald aan de hand van foto's van Franse restauratierijtuigen³.

na upgrade 2: keukenzijde

² http://www.joueftrains.com/Junior_series.htm

³ Internet, zoeken op 'SNCF Voiture restaurant'

na upgrade 2: doorloopzijde

- **Loslopende wielen**

Wat nog gebeuren moet is het vervangen van de wielen. Ik heb bij enkele Jouef rijtuigen en wagons gemerkt dat er wielen los kunnen gaan zitten. Het waren tot nu toe steeds metalen wielen die verschoven op de as met ontsparingen tot gevolg - bij plastic wielen heb ik dat nog niet gemerkt. Niet alleen om ontsparingen op wissels van Märklin te voorkomen is vervangen van metalen wielen nodig door exemplaren voor drieraai, maar het verschuiven maakt vervangen nu zeker nodig. Dat laatste geldt dus ook voor tweerailrijders!

- **Tot slot**

Het knutselen aan dit rijtuig was zeer bevredigend, ik vind het een redelijk goed geslaagde upgrade geworden. Natuurlijk, er zou van alles beter kunnen. Zoals: hoe ramen zijn dicht gemaakt - schuren, plamuren en helemaal opnieuw spuiten. Maar dan ben je ook de opschriften kwijt. Neen, het is goed zo. Wat ook beter kan is de klandizie. Wie nog gasten in schaal H0 heeft die onderweg een gebakken ei willen eten: er zijn nog tafeltjes vrij.

MODELSPOOR, JE KUNT ER NIET VROEG GENOEG MEE BEGINNEN!

Start met een eindeloos trein avontuur
speciaal gericht op kinderen vanaf 3 tot 6 jaar.

Loseweg 39 7315BB Apeldoorn T 055 521 22 70 www.myplayworld.nl

Perfekte isolatie

 Hans van de Ven

 Theo Bouwmeester en Hans

In de agenda stond al een poosje een afspraak om (nog eens) bij Theo Bouwmeester op zolder rond te kijken. Dus typ ik het adres Huurland, Huissen in Google Maps en draai al snel de straat in. Eerst gaan we aan de koffie en thee en intussen kijk ik de kamer rond. Daar (en ook verder door het huis) hangen prachtige, geborduurde schilderijen van zijn vrouw Ans. Een opengewerkt grachtenpand met vier verdiepingen, een sfeervol besneeuwd straatje, de nauwelijks van echt te onderscheiden Nachtwacht (oké, iets kleiner van formaat), een fantastisch boeket dahlia's. Al dat fraais verradt een paar zeer vaardige handen op de vierkante millimeter en oog voor detail en kleur.

We gaan naar zolder. Een vaste trap en een vlizotrap op. En dan sta je in de ideale modelspoorruimte. Het trapgat in het midden, de cv-apparatuur niet tegen de muur. Dus alle wanden vrijuit beschikbaar om rond te rijden. Breedte 4.20 meter; lengte zo'n 6 meter. Theo rijdt 1:160 en heeft het hele baanontwerp gebaseerd op het rijden met flinke treinen. Bijvoorbeeld een sleep met dertig ertswagens. Smullen toch? Ogenschijnlijk toont het ontwerp als een dubbelsporig rondlopend tracé, maar bij betere bestudering blijkt het een dubbel hondenbot te zijn. Verraderlijk fraai bedacht, want beide lussen zijn onzichtbaar weggewerkt.

het hoofdstation met daaronder de metro-achtige sporen

Diagonaal in de linkerhoek ligt een groot station met zes perronsporen van elk 2,5 meter lang. Dat biedt royaal plek aan treinen met zes tot acht wagons per perron, met ruimte over aan beide einden. Daarbij nog twee kopsporen, deels bedoeld voor maar liefst drie pendeltrajecten. Een daarvan zal in een bescheiden bergmassief verdwijnen. Dat geeft straks zonder verder omkijken al een hoop bedrijvigheid. Vooraan zijn nog drie rangeersporen, waarop in ieder geval tien tot twaalf autotreinrijtuigen kunnen worden klaargemaakt voor vertrek. Dat laat nog wel even op zich wachten, want wegen en andere infrastructuur zijn alleen nog in gedachten aanwezig. Iets verder naar voren is nog plek voor een draaischijf en een vijftiensporige loods, uiteraard met alle bijbehorende voorzieningen. Onder het stationscomplex liggen nog vier metro-achtige sporen. Nog een niveau lager ligt een bocht van het hondenbot met vier ruime parallelsporten als schaduwstation. Het station krijgt vermoedelijk in de nabije toekomst een eigen voeding, zodat de spanning aldaar lager kan liggen dan op het doorgaande spoor. Theo rijdt analoog en gaat een uitgekiend bloksysteem aansluiten, elk blok vanzelfsprekend elektrisch perfect geïsoleerd.

het schaduwstation in een lus van het hondenbot

Vanuit de zuidzijde van het station lopen vijf sporen op meerdere niveaus over de lange zijde van de zolder. Twee daarvan worden onderbaans opgenomen in de tweede bocht van het hondenbot, maar even verderop kan alsnog worden gekozen om rechtstreeks het station langs de noordzijde binnen te lopen dan wel op een lager

niveau richting het schaduwstation te rijden. Twee andere sporen gaan straks aansluiting geven op een grote containerterminal, opslag van olietanks en het beladen van lagevloerwagons met vrachtwagens en opleggers, naar inspiratie van de Rollende Landstraße. Deze hoek van de zolder toont nog de situatie van lang geleden. Toen was dit gebied het treinemplacement van zoon Ronald. Het enigszins schuin geplaatste schakelbord is nog steeds aanwezig. Ronald is al jaren het huis uit en overgestapt op andere hobby's.

Alhoewel nog lang niet alle sporen zijn neer- en vastgelegd kan Theo toch al rondjes rijden, al kent dat zijn beperkingen. Een paar nog niet helemaal perfect liggende stukken leveren regelmatig spontane ontkoppelingen op. Sommige types koppeling zijn daar extra gevoelig voor. Maar het is bijna ondoenlijk ze allemaal te vervangen door uniforme, degelijke exemplaren: een ruwe schatting komt neer op meer dan duizend wagons. Schatten? Theo start een oude, dus wat trage laptop op en opent een inventarislijst. Een paar cijfers: 215 locomotieven, 184 personenwagons, 24 dienstwagons, 640 open goederenwagons, 243 gedekte goederenwagons, 30 ertswagons, 108 ketelwagons, van de merken Fleischmann, Minitrix, Arnold, Roco, Wiking. Deze lijst is voor het laatst zo'n tien jaar geleden bijgewerkt en de totalen zullen nu ongetwijfeld hoger uitpakken. Uitgangspunt voor Theo vormen de jaren 1970 tot 1980, met veel stoomgeweld. Dan kom je al snel in Duitse sferen terecht. Maar neem dit principe gerust met een vette knipoog. Ook veel jongere, geëlektrificeerde locs en treinstellen kan hij zelden laten staan en vormen dus een deel van de verzameling.

splitsing na tweede hondenbot

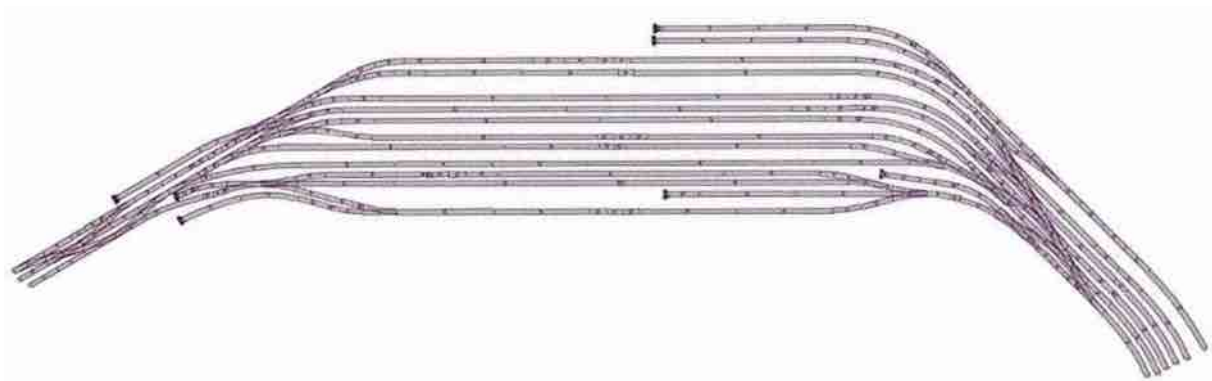
de bruggenliefhebber...

geplande aftakking naar terminal

Fraaie dubbelsporige aftakking met daarboven de stopplaats van een pendel. Het tunnelportaal geeft al aan dat hier enkele sporen verborgen gaan worden.

Het indrukwekkende railplan van het hoofdstation

Theo 'treint' al vanaf 1975, maar het huidige baanontwerp dateert van zo'n tien jaar geleden. Zoals gezegd: de aanleg van rails en bedrading zijn nog niet helemaal afgerond. De kasten zitten nog vol met seinen, elementen voor het bloksysteem, lades vol auto's en toebehoren in alle denkbare soorten. Daarna moet de aankleding nog volledig worden opgepakt. Deze volgorde van prioriteiten verradt vermoedelijk opleiding en beroepservaring van Theo als constructiebankwerker (metaal), cv-monteur en zo'n twintig jaar ervaring in de facilitaire dienst van scholen, zoals het CIOS op Valkenhuizen. Zo heeft hij volop ideeën over het nog te bouwen

schakelpaneel voor de totale baan (denk onder meer aan de circa 45 wissels), aandacht voor fraaie bruggen et cetera, maar twijfelt hij zeer over de aanleg van een haventje en heeft hij dus kasten vol spullen, maar nauwelijks huisjes e.d. voor dorp, stad of platteland.

Een van de kasten vol rijdend materieel

En dan is er nog de kwestie van een fraaie achtergrond, die dus snel berekend zo'n dikke twintig strekkende meter moet beslaan. Zou het iets zijn voor zijn vrouw? Wie heeft dat nou: dieptewerking in kruisjessteek? Was ze daar een half jaar eerder al aan begonnen, dan hadden zich sombere lichten en donkere wolken samengepakt op de lange lappen kaaslinnen. Want die straatnaam, Huurland, is wel symbolisch: Theo en Ans wonen in een huurwoning. Een poos geleden kregen ze bericht dat het huizenblok van een goede dakisolatie voorzien zou worden en dat daarvoor onder meer de zolder geheel ontruimd

zou moeten worden... Een ware ramp voor de echte treinliefhebber!

Intussen is de aannemer langs geweest en heeft gezegd wel mogelijkheden te zien, met dunne isolatieplaten die echter wel hetzelfde rendement hebben. Daaraan hangt uiteraard een meerprijs waar eerst nog overleg over moet plaatsvinden. Gaat het op deze wijze gebeuren, dan hoeft Theo weinig te doen. De aannemer zorgt voor een timmerman die de vele schappen en kastjes langs de wanden wegneemt, aanpast en terugplaatst en voor een elektricien die de verlichting op de balken demonteert en weer aansluit. Dus kom maar door met die lichte, vrolijke borduurgarens! Theo broedt intussen op een plannetje om de vloer te egaliseren en daarmee zijn heerlijke modelspoor-mancave verder te vervolmaken.

24TRAINS.TV ALLES OVER TREINEN

Bekijk de beste video's, magazines, boeken, series en reizen over treinen en word lid voor slechts € 9,95 per maand

- ✓ Onbeperkt toegang tot alle video's, boeken en magazines
- ✓ Op PC, tablet, smartphone, laptop & TV via Chromecast en Airplay
- ✓ Iedere vrijdag nieuwe items toegevoegd
- ✓ Lidmaatschap altijd direct online opzegbaar

KIES UW ABONNEMENT

1 MAAND
abonnement

€ 9,95

KIJK 14 DAGEN
GRATIS

6 MAANDEN
abonnement

€ 49,75

KIJK 1 MAAND
GRATIS

1 JAAR
abonnement

€ 99,50

KIJK 2 MAANDEN
GRATIS

GA NAAR **WWW.24TRAINS.TV**

WORD
LID

Trolleybusclub in actie voor een nieuw onderkomen *(Gelderlander, ma 23 augustus)*

Stichting Trolleymaterieel Arnhem (STA) raken hun opslagruimte in een loods op het bedrijventerrein in Meinerswijk kwijt.

Spoorbomen zijn de helft van de tijd dicht *(Gelderlander, di 7 september)*

De proef met de tienminutendienstregeling zorgt er voor dat het in Wolfheze nog langer wachten is bij de overweg.

'Spoorboekloos' treinen is nog een heel gepuzzel *(Volkskrant, do 9 september)*

Met ingang van de nieuw dienstregeling in december zullen na Eindhoven - Amsterdam (ingevoerd in 2017) nu ook zes treinen per uur gaan rijden tussen Rotterdam en Amsterdam en van Nijmegen naar Schiphol.

Einde dieseltrein nadert: proef met batterijtrein Zevenaar - Doetinchem *(Gelderlander, ma 13 september)*

Tijdens de test wordt onder meer de snelheid gemeten waarmee de batterij ont- en weer oplaadt.

Grote storing legt treinverkeer in hele land plat *(Gelderlander, vr 17 september)*

Het communicatiesysteem met de verkeersleiding lag er uit. Na een uur kwam het treinverkeer weer langzaam op gang.

Arriva mag gaan rijden op trajecten van de NS *(Gelderlander, vr 17 september)*

Deze vervoerder gaat vanaf Groningen en Maastricht nachttreinen naar Schiphol laten rijden en vijf keer per dag tussen Apeldoorn en Amersfoort.

Buurtbus als vervanger lijn 13 *(Gelderlander, do 23 september)*

De Gemeente Arnhem gaat dit idee samen met de wijk Klarendal uitwerken.

Rheden eist dat lijn 8 blijft doorrijden tot Velpse ziekenhuis *(Gelderlander, vr 1 oktober)*

Er zijn allerlei alternatieve ideeën, maar de gemeenteraad wil dat een daarvan eerst is gerealiseerd.

Station Arnhem is structureel lek *(Gelderlander, do 14 oktober)*

De parkeergarage, de twee kantoortorens, de fietsenkelder en het bus- en treinstation zijn op verschillende momenten door verschillende aannemers. Soms zat er jaren tussen. En die delen sluiten niet naadloos op elkaar aan.

Havenlobby wil goederenspoorlijn in regeerakkoord *(Gelderlander, za 16 oktober)*

De noordelijke aftakking van de Betuwelijn richting Oldenzaal moet weer in beeld komen.

Oversteek spoorweg moet nog veiliger *(Gelderlander, di 19 oktober)*

In afwachting van ondertunneling in 2025 worden na een handtekeningenactie weer extra aanpassingen gedaan in Wolfheze.

Bushalte Rijnstraat wordt modern, gastvrij en groen *(Arnhemse Koerier, za 23 oktober)*

Er komt een nieuwe, goed verlichte trap aan de westzijde en er wordt veel groen aangelegd.

Op de accu naar Dieren en Ede *(Gelderlander, wo 27 oktober)*

Bij een proefrit met trolley 2.0 wordt bij Oosterbeek met een druk op de knop de bovenleiding afgekopeld; de accu is inmiddels voor 85 % opgeladen. Via de Amsterdamseweg gaat het naar Papendal en dan over de Bakenbergseweg terug. In totaal een kilometer of tien. Bij de Hoogkamp wordt de bus weer aan de bovenleiding 'gehangen' met de accu nog op 45 %.

Utrecht heeft metrolijn nodig

Op de accu naar Dieren en Ede

'Spoorboekloos' treinen

Grote storting

Trolleybusclub in actie

Fiets op Stationsplein

NS: Praat ook over de trein in Glasgow

'Spoorboekloos' treinen

Bushalte Rijnstraat wordt modern

Nieuwe Thalys heeft meer stoelen... (Volkskrant, wo 27 okt)

Maar de bar is vervangen door een koffie- en een snoepautomaat. Ook is er plaats voor maar liefst twee fietsen. Er zijn oplichtende stopcontacten en dunnere stoelen voor een actievere zithouding. 80 procent van de reizigers kwam nooit in de Welcome Bar, dus die is geschrapt. De NS bezit twee van deze vernieuwde Thalys-stellen.

Fiets op Stationsplein wordt verwijderd (Arnhemse Koerier, za 30 oktober)

Per 1 november worden ongebruikte, verwaarloosde en verkeerde geparkeerde fietsen verwijderd. Voor € 35 kun je je rijwiel terugkrijgen op het depot van AFAC aan de Bruningweg. Brommers en scooters worden niet afgevoerd, maar beboet met € 95.

Boji, de ov-hond van Istanbul, weet precies waar hij heen moet en wanneer hij uit moet stappen

Rob Vreeken
Istanbul

Hij neemt dagelijks de tram en de metro, kriskras door de stad, en steekt zo nodig per veerpont de Bosporus over, tussen Europa en Azië. Straathond Boji is sinds kort de bekendste hond van Istanbul. Zijn accounts op Twitter en Instagram hebben tienduizenden volgers en hij is zelfs de twistappel geworden in een politiek steekspel.

Twee maanden geleden zette een inwoner van Istanbul een foto van de hond op Twitter, omdat de geregelde aanwezigheid van het dier in de tram hem was opgevallen. Het leidde tot een gestage toevloed van foto's van andere reizigers die de hond óók hadden gezien, op diverse trajecten van tram en metro.

In korte tijd was Boji, zoals hij spoedig werd genoemd, een fenomeen geworden. De naam verwijst naar het beweegbare middenstuk van de tram, waar hij het liefst ligt.

Metro Istanbul, het ov-bedrijf van de metropool, besloot de gangen van de hond na te gaan. Daartoe werd een microchip aangebracht in zijn plastic oorlabel – iets dat de vele straathonden in

Boji neemt de tram. Foto Reuters

Istanbul sowieso al hebben, omdat ze ingeënt moeten zijn tegen hondsdoelheid. Resultaat: Boji legt dagelijks gemiddeld 30 kilometer af en doet daarbij bijna dertig ov-haltes aan.

'Hij weet precies waar hij heen moet en waar hij moet uitstappen', zegt woordvoerder Aylin Erol van Metro Istanbul tegen lokale media. 'Het lijkt erop dat hij heel doelgericht is.' Boji neemt de trap dan wel de lift, de diepte van de metro in.

Op het Twitteraccount dat het ov-bedrijf namens Boji onderhoudt, is te lezen dat de hond zich keurig aan de regels houdt. Hij wacht achter de gele lijn op zijn beurt en stapt pas de wagon in als

andere passagiers zijn uitgestapt. Zo wordt het dier ingezet als influencer, die reizigers erop wijst hoe ze zich dienen te gedragen. Ook de voordelen en gemakken van het openbaar vervoer worden hondsgewijs bezongen.

'Je neemt de trein en opeens zie je Boji', aldus Erol. 'Zie hem eens liggen. Je glimlacht en geniet van het moment. Dat is wat Boji betekent voor Istanbul's. Hij herinnert ons eraan dat we van Istanbul kunnen genieten, hoeveel haast we ook hebben.'

Alle aandacht voor de hond heeft al tot controverse geleid. Het verwijt klinkt dat Boji voor politieke doeleinden wordt gebruikt door burgemeester Ekrem Imamoglu, lid van de oppositiepartij CHP. Op Twitter heeft Boji enkele malen Imamoglu in het zonnetje gezet als liefhebber van het ov. De burgemeester neemt het in de presidentsverkiezingen van 2023 mogelijk op tegen president Erdogan.

Erdogan was onlangs al op sociale media te zien met liefdevolle aandacht voor Pit Pit Seker, de poes van zijn kleindochter. Turken – in het bijzonder inwoners van Istanbul – zijn dol op straat-honden en -katten.

Elst en Arnhem nu verbonden door een fraaie slingertunnel (Gelderlander, do 28 oktober)

De Griffittunnel in de Oude Rijksweg-Noord is klaar, als laatste vervanging van de acht overwegen in de lijn Arnhem - Nijmegen.

NS: Praat ook over de trein in Glasgow (Gelderlander, ma 1 november)

De trein is een oplossing voor het klimaatprobleem. Moet ie wel eerst op de agenda komen. Daarom stuurden NS en ProRail er zaterdag speciaal eentje naar Glasgow.

Utrecht heeft metrolijn nodig om extra woningen te kunnen bouwen (Vkr, di 2 november)

Het Rijk ziet juist in deze regio kansen om de woningbouw te versnellen. Maar dan is een miljardeninvestering nodig voor een grotendeels ondergrondse metro naar Nieuwegein.

Tot eind 2023 tekort aan verkeersleiders (Gelderlander, wo 3 november)

Op een totaal van 750 verkeersleiders zijn maar liefst 60 vacatures, voornamelijk door pensionering.

Treinvuil door slechte sfeer (Gelderlander, do 11 november)

De werksfeer op de verkeerspost in Utrecht is totaal verziekt.

MODELBOUW EN TECHNISCH SPEELGOED EDE

PEPERKAMP

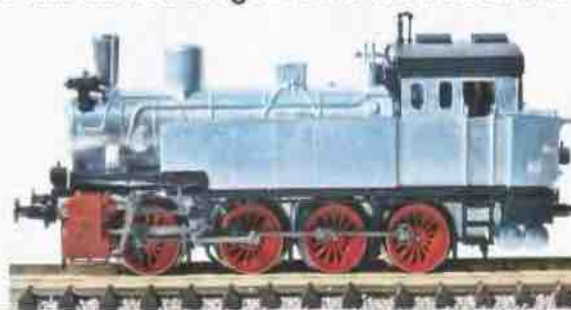
www.peperkampmodelbouw.nl

Tevens gespecialiseerd in radiografische auto's,
plastic bouwpakketten, modeltreinen,
autominiaturen, racebanen, vliegers etc.
In- en verkoop van nieuwe en gebruikte modeltreinen.

Verlengde Maanderweg 87 - Ede
Tel. 0318 - 65 32 32

Geopend van maandag t/m zaterdag
(tussen 12.30-13.30 gesloten)

VEILINGHUIS BOUWMAN

v i n t a g e t o y s & c o l l e c t i b l e s

hét speelgoed Veilinghuis van Nederland met kopers uit binnen- en buitenland

OPBRENGST € 2720,-

OPBRENGST € 3.480,-

OPBRENGST € 240,-

OPBRENGST € 170,-

OPBRENGST € 350,-

WIJ VEILEN
OOK GRAAG
UW VERZAMELING

Saturnusweg 6a | 6971 GX Brummen | +31 (0)575 56 03 93 | info@veilinghuisbouwman.com | www.veilinghuisbouwman.com

STAR-trip 2

door **Jaap Stoter**

van **Jaap, John, Theo, Hans**

Lees eerst deel 1, verschenen in Zijspoor 2021-3.

Teruglopend van de werkplaats naar het museum kom je langs allerlei wagons, oud, lelijk, prachtig opgeknapt of voorzien van graffiti. Als genoemde Niek op de foto "onze" Niek van de MVA is, moeten we hem toch eens vragen of het nog iets met Lisa is geworden...

Via het perron en terras richting museum kom je langs Post Schijf. Dit vroegere seinhuisje stamt vermoedelijk uit de jaren twintig van de vorige eeuw. Destijds was Groningen een depot waar stoomlocomotieven werden voorzien van water en kolen. Voor het keren van de locomotieven en om ze van spoor te laten wisselen lag er een draaischijf op het spooreplacement achter het station. 'Post Schijf' lag naast de draaischijf en komt vermoedelijk zo aan z'n naam. De luchtfoto is helaas niet scherp maar geeft wel mooi de situatie weer. Het was een soort seinhuis waarvandaan de processen op het terrein werden gecoördineerd.

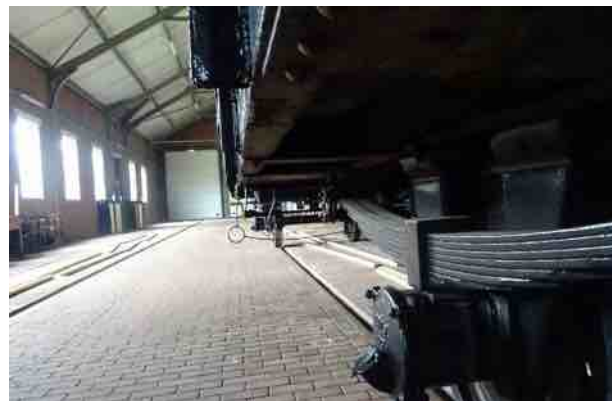
In de latere jaren bleef het in gebruik als verblijf voor rangeerpersoneel dat treinen op het opstel terrein parkeerde. Door de verbouwing van station Groningen was er geen plek meer voor het historische gebouwtje. Vrijwilligers van STAR vonden een sloop doodzonde. Immers was het seinhuisje uit de tijd van stoomlocomotieven in dezelfde stijl gebouwd zoals het seinhuisje vroeger ook tussen de spoorverbinding Stadskanaal - Ter Apel stond en kan als een broertje of zusje daarvan gezien worden. Precieze bouwtekeningen uit de jaren '20 en '30 zijn er niet meer, maar op het gebrek aan een schoorsteen en het aangebouwde wc-huisje na moeten ze haast identiek zijn geweest. Daarom past het huisje precies in de museumstijl die STAR wil uitdragen.

Niet dat het weer de functie van seinhuis krijgt. Nee, het wordt een souvenirwinkel waar ook ijsjes verkocht kunnen worden. Na het lichten van het dak volgde de rest van het gebouwtje en zijn de twee delen 's nachts in december 2020 op diepladers naar Stadskanaal gebracht. Het gebouwtje is geschonken door ProRail. Post Schijf is in degelijke staat, maar er is wel enige houtrot. Ook wordt het in de passende kleuren geverfd en komt er een schoorsteen op het dak. En dan is het huisje nog lang niet met pensioen.

In de rijtuigenloods staat een stukje "Blauwe Engel" 21. Toen in 1986-1987 de motorwagens naar de sloper gingen, bewaarde werkplaats Zwolle de kop het oudste exemplaar. Weer origineel blauw hing deze DE1 21 aan de gevel van de lijnwerkplaats Zwolle. Eind jaren '90 werd de kop aan de STAR geschonken en in 2012 geheel gerestaureerd. In eigen beheer werd het interieur zoveel mogelijk naar origineel voorbeeld weer opgebouwd. Erg leuk voor een fotomentje. De prachtig gerestaureerde Donderbussen waren zeker een bezoekje waard. Restauratie en onderhoud, ook van de spoorbaan, wordt praktisch geheel door vrijwilligers gedaan.

Aansluitend hebben we het museum in de rijtuigenloods bezocht. De aanwezige gebods- en verbodsbordjes werden vroeger “in den trein in groote getale gebezigt” en waren altijd helder en duidelijk. Of niet soms...

In het museum vind je een uitgebreide tentoonstelling over de geschiedenis van de museumspoorlijn. Hoe zag het er vroeger uit? Welke stations waren er allemaal langs de spoorlijn te vinden? Je komt het allemaal te weten in het museum. In de filmzaal draaien regelmatig films over Museumspoorlijn STAR. Ook is er een fraaie collectie van authentieke attributen afkomstig van de vroegere spoorwegen tentoongesteld. Er wordt een beeld geschetst van de ontwikkelingen van de spoorlijn vanaf de beginjaren in 1900.

Inmiddels hadden we de lunch gehad en was de trein (tender voorop) weer terug uit Veendam. Leuk om te zien hoe de wagons afgekoppeld werden en de loc via wissels omreed om weer vooraan aan de sleep te worden gezet. In het vakjargon heet dit omlopen.

Om 14.00 u. vertrok de trein weer naar Veendam. Een mooie en gezellige rit. Op station Veendam werd de loc weer omgezet. Tijdens het rangeren moest iedereen uit de wagons. Daarbij kon je goed zien dat er aansluiting bestaat met het Arriva-spoor. De treinverbinding tussen Groningen en Veendam wordt in 2025 doorgetrokken. De rails liggen er al voor bij museumspoorlijn STAR. Dit is de eerste keer dat een museumlijn ook gebruikt wordt voor het normale treinverkeer. Arriva en de STAR hebben de primeur. Alleen in Zuid-Limburg waar de ZSLM rijdt, hebben ze in het verleden ook een klein stukje met hun museumstoomtrein op hetzelfde hoofdspoor als Arriva gereden tussen Valkenburg en Schin op Geul. Maar vanwege veiligheidsregels is dit gestopt. Maar er zijn wel plannen om het nog eens te gaan proberen.

De veiligheidseisen voor de treinen van STAR en dus ook voor de vrijwilligers wordt strenger. Zodra de personentrein gaat rijden tussen Stadskanaal, Veendam en Groningen(stad) zal er gebruik gemaakt worden van het bestaande treinstation aan de Stationsstraat in Stadskanaal. Het bestaande station voldoet aan alle eisen maar is ook noodzakelijk in verband met de tijd die de museumspoorlijn nodig heeft om steeds de lus te kunnen maken tussen Stadskanaal en Veendam. De Star moet namelijk op zondag binnen een uur heen en weer kunnen.

De STAR wil ook zelf naar Gieten, maar dit is een dure geschiedenis. Maar ze houden alle mogelijkheden open. Zeker als de Nedersaksenlijn er ooit komt en ook het stuk STAR-spoor tussen Stadskanaal en Musselkanaal weer gebruikt zou gaan worden.

We hebben een fijne en gezellige dag gehad en erg genoten van al hetgeen op Station Stads- kanaal te zien was. Dankzij de inbreng en begeleiding van Habbo was dit zonder meer een geslaagde dag. Wij kunnen een bezoek aan de STAR zeker aanbevelen. Habbo, nogmaals onze dank!

Overigens is de in het artikel genoemde vrouwelijke stoker nu leerling machinist stoom. Aldus Habbo.

Agenda

za 11 december **Modelspoorbeurs én HOUTEN MODELBOUW** i.s.m. NVM; 10-16 uur
ma 13 december **ONLINE VEILING**, Veilinghuis Bouwman, Brummen; start 19:30 uur
za 18 en zo 19 dec **Modelspoor Evenement** in de Hanzehal in Zutphen, 10-16 uur
za 18 december

Christmas-Express vanaf station Arnhem Centraal! Dé kans voor jong en oud om de natuur van het Veluwe Massief en de Gelderse Vallei vanuit een comfortabel verwarmde stoomtrein te beleven. Wanneer de stoomtrein dampend en puffend met twee grote stoomlocomotieven klaarstaat langs het perron op het station van Arnhem Centraal, komen de witte stoompluimen al onder de historische rijtuigen vandaan voor een reis tussen Arnhem en Ede-Wageningen. Winter Wonderland Arnhem. De stoomtrein zal rijden in aansluiting op het Winter Wonderland evenement in de binnenstad van Arnhem, bezoek voorafgaand of na afloop van uw magische reis per stoomtrein de binnenstad van Arnhem om nog meer in de kerstsferen te komen.

di 21 december
di 28 december
25 dec t/m 9 jan

Stamppotbuffet MVA

Géén clubavond tussen kerst en nieuwjaar

IJspret tussen de treinen. In de kerstvakantie transformeert het Spoorwegmuseum in Winter Station. Kampvuurtjes, ontelbare lampjes, kerstdecoraties en een antieke carrousel brengen het hele museum in een romantische wintersfeer. De grote publiekstrekker is de ijsbaan, er kan geschaatst worden tussen de treinen

za 15 januari
februari

Modelspoorbeurs Houten; 10-15 uur

Rail 2022 in Expo Houten is uitgesteld tot 2023; bekijk intussen het RAILmuseum op <https://www.rail.nl/railmuseum> U treft hier foto's van modelspoor dat op RAIL tentoonstellingen te zien is geweest. Foto's van banen die er dikwijls niet meer zijn. Met deze fotoshow eren wij tevens de bouwers van die banen. Blader door de jaren heen en geniet nog eens van uw favoriete banen van al die legendarische bouwers. Klik op de openingfoto van een willekeurig jaar, maak een keuze op de collage en klik vervolgens voor een vergroting met tekst.

di 22 februari
di 8 maart

Sluitingsdatum inzendtermijn kopij Het Zijspoor 1

Het Zijspoor 1 verschijnt

za 12 maart
vr 18 t/m zo 20 mrt

Modelspoorbeurs Jan Massinkhal Nijmegen

Modelspoor Expo On Traxs! Klein ontmoet groot. Tussen de levensgrote treinen van het Spoorwegmuseum exposeren Europa's beste modelbouwers hun banen. Dit is een van de topevenementen van de modelspoorwereld!

za 26 maart
do 7 t/m zo 10 april
vr 20 t/m zo 22 mei

Modelspoorbeurs Houten; 10-15 uur

Intermodellbau 2022 in Dortmund

Dordt in Stoom

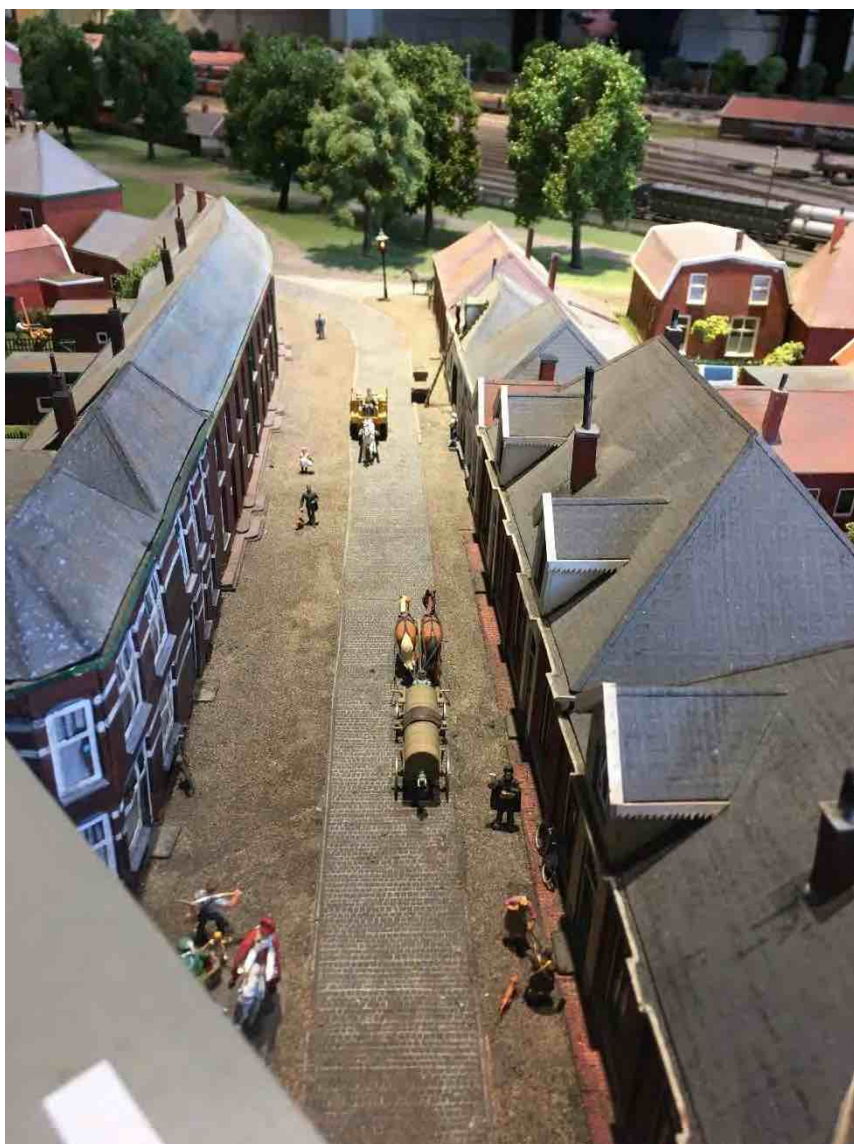

Transit Oost

door **Everard van der Velden**

door **Theo Grootens**

In Winterswijk, pal naast het mooie originele NS station uit 1878 staat een heel bijzonder museum. Het is namelijk een combinatie van museum en werkplaats. Het leek ons, Theo G., Jaap en Everard, een leuk idee eens naar Winterswijk af te reizen. Enige haast was geboden, want Theo zou binnen enkele weken met een heftige chemo-kuur gaan beginnen.

Een rondleiding werd afgesproken en korte tijd later gaf Ruud Hudepohl, secretaris van Transit Oost, ons een heel gezellige tour door museum en voertuigcollectie. Bij deze bedanken wij Ruud nogmaals voor zijn spontane medewerking. Geweldig!

In een grote loods met dubbele sporaansluiting op het ProRail hoofdnet staat de (voormalige) Blauwe Engel DE 2 186 uit 1954. Ook beschikt het museum over o.a. een Sik. Bijzonder is, dat het tweede spoor in de loods verhuurd wordt voor het bestickeren van treinen, zoals Stadler GTW's. De huur is een welkome aanvulling op de inkomsten van het museum.

De museumruimte maakt een verzorgde, gezellige en degelijke (Achterhoek hè) indruk. De kantine, lees stationsrestauratie, geeft je het gevoel, dat je honderd jaar terug in de tijd bent beland.

Is het museum een bezoek waard? Wel degelijk!! Alles is overzichtelijk, mooi en het werkt. Voor ons, als modelbouwers, was de modelbaan, waarop het GOLs (Gelders Overijsselse Lokaal Spoorweg) station anno 1928 exact op schaal is nagebouwd, de kers op de taart. De

afmeting schatten wij op ca. 9 x 4 meter. Elk spoor, elke wissel, elk gebouw, ja zelfs elk schuurtje, is precies op schaal nagebouwd. Hier staat wellicht de mooiste modelbaan van Nederland. Ja, Miniworld in Rotterdam is groter en gevarieerder, maar qua detaillering en natuurgetrouwe weergave is deze baan absolute topklasse.

Welke indruk is bij ons drieën het meest bijgebleven?

Theo was getroffen door de verfijnde en aansprekende scènes, vaak met functionerende details. Zoals de twee boeren die naast de wei staan te praten en de nieuwsgierige koeien, die komen kijken. Doordacht en leuk.

Jaap viel het op, dat de detaillering en de kleurstelling alsmede de super-veroudering heel mooi uitgevoerd waren.

Ook vond hij de 'trein-verdijn-secties' aan de kopse kanten slim en onopvallend.

Mij is de rustige, zéér realistische aanblik van deze modelbaan in het geheugen gegrift. De gedachte 'minder is meer' wordt hier overtuigend in praktijk gebracht.

Een prachtige modelbaan. Wil je erheen, dan kan dat heel eenvoudig. Pak de Arriva-trein op Arnhem Centraal naar Winterswijk en een uurtje later sta je (zonder overstappen) in het museum. Met de auto ben je ook een uurtje kwijt.

Dus... baal je van die regenachtige dag (ja dat komt voor in Nederland); ga kijken in Winterswijk. De openingstijden zijn beperkt, dus kijk wel eerst even op de site voor je gaat.

Museumwerkplaats Transit Oost in Winterswijk www.transitoost.nl

„Uit d'Oude doos”

door Bert Pas

‘Big Boy’(1941)

We gaan ook deze keer weer naar de andere kant van de “grote plas”: de Verenigde Staten van Amerika. De Amerikanen hebben superlatieven zoals ‘grootste ter wereld’ vaak ten onrechte gebruikt en al deze ‘greatest’ worden uiteindelijk met wantrouwen aangehoord. Wat de Big Boy betreft, hebben zij echter gelijk: met haar gewicht van 541 ton, inclusief de tender, was ze inderdaad de grootste locomotief ter wereld en qua stoomtractie had ze het meeste vermogen. Met haar 3700 kW kon ze treinen trekken van 7000 tot 9000 ton.

De gelede locomotief: een klassieker van de Amerikaanse spoorwegen

Gedurende de jaren '40 maakten de Amerikaanse spoorwegen een enorme groei van het goederenvervoer door. De machtige spoorwegmaatschappij Union Pacific die toen heerste over het gehele westen van de Verenigde Staten moest het tractieprobleem oplossen van de steeds zwaarder wordende treinen die de Rocky Mountains moesten doorkruisen, met name de hellingen van 15,5 % van de Wasatch Range de slechte staat van het spoor noopte tot een beperking van het gewicht per as: diensgevolge, als men zeer krachtige dus zeer zware locomotieven wilde, moesten ze langer worden om ze op een zo groot mogelijk aantal wielen te laten rusten om het spoor te ontzien. Het idee van de gelede locomotief was zeker niet nieuw, maar de Union Pacific wist haar met de Big Boy tot in de perfectie te ontwikkelen.

Het Mallet-systeem

De Big Boy behoort tot het type 4-8-8-4: van voor naar achter had de locomotief twee loopwiellassen, een groep van vier drijfassen, een tweede groep van vier drijfassen en tenslotte twee loopwiellassen. De tender rustte op zeven assen. Door de drijfassenindeling in twee groepen van vier kon de locomotief volgens het Mallet-systeem - Mallet is de naam van de van

oorsprong Zwitserse ingenieur en uitvinder ervan - worden geleed: de tweede groep staat in vaste verbinding met de locomotief, terwijl de eerste kan zwenken en zich zijwaarts kan verplaatsen voor het nemen van bochten.

Meer dan 200 ton steenkool en water

Hoewel in staat een snelheid te bereiken van meer dan 120 km/h, hetgeen uitzonderlijk was voor dit soort zware locomotieven, gaven de Big Boys hun maximumvermogen op 100-110 km/h. Men zag ze treinen trekken van 4000 ton waarbij ze met 33 km/h een steile helling van 8 ‰ opreden, maar ook treinen trekken van 3000 ton met 112 km/h over een horizontaal vlak. Zodoende werd de afstand van 94 km die Carter van

Deze 'flinke jongen' verdient zijn naam dubbel en dwars. Met zijn lengte van 40 m. inclusief de tender, was de Big Boy twee keer langer dan de grootste Europese of traditioneel Amerikaanse locomotieven.

Green River op de lijn van Wyoming scheidde, afgelegd met een gemiddelde snelheid van 77,5 km/h aan het hoofd van treinen van 2000 ton. In deze omstandigheden werd de 28,5 ton steenkool en vooral de 190 ton water uit de tender binnen twee of drie uur opgesoupeerd!

Voor het eerst sinds 1959 staat deze Big Boy in de VS weer onder stoom

Met 40,5 m lengte, 567 ton dienstgewicht en 4.690 kW (op papier) is de 4014 meteen de grootste dienstvaardige stoomloc ter wereld.

Hij werd in 1941 ontworpen voor de Union Pacific Railroad om snelle goederentreinen over de Rocky Mountains te zeulen. Acht van de 25 gebouwde exemplaren bestaan nog als museumstuk.

Er weer mee gaan rijden leek vooral financieel onhaalbaar, totdat de voormalige eigenaar er zelf een terugkocht en investeerde in een grondige opknapping.

Na bijna drie jaar wist de werkplaats in Cheyenne, Wyoming de loc nog net op tijd af te leveren voor het 150-jarig jubileum van de eerste transcontinentale spoorlijn op 10 mei.

Technische eigenschappen

Lengte:	40 m.
Totale gewicht:	541 t.
Diameter van de cilinders:	604 mm.
Diameter van de drijfwielen:	173 cm
Slaglengte van de zuigers:	813 mm.
Vermogen:	4680 kW (6360 pk) bij 68 km/h
Oppervlak van het vuurkistrooster:	14 m ²
Snelheid in dienst:	128 km/h
Inhoud steenkolentender:	28,5 t.
Inhoud watertender:	95 t.

OMROEPBERICHTEN

NIEUWE LEDEN

Sinds oktober zijn Niels Germeraad en Erik de Jonge lid geworden van onze vereniging. In het volgende Zijspoor komen zij uitgebreid aan het woord.

WAARHEEN LEIDT

DEZE QR-CODE?

Check het zelf!

Met de hartelijke groeten van Carlo (die de code aanleverde) en Jan Lourens.

JARIGEN

5 december

Hein van der Haagen

8 december

Carlo Hellegers

2 januari

Martien Beumer

14 januari

Cees Hendriks

18 januari

Chris Rijnaarts

19 januari

Jan Lourens

23 januari

Robert Mooij

26 januari

Jaap Stoter

28 januari

Joop Kokke

8 februari

Erik de Jonge

8 februari

Niek v Duijvenvoorde

3 maart

Bert Brood

KOPSPOOR

Loopt als een trein, pakt uit als feestje

De incassotrein is al snel niet te stoppen

Theorie spoort niet met praktijk

Aan dit nummer van **Het Zijspoor** werkten mee:

de adverteerders, Jitse Kaspers, Bert Pas (ook als bezorger), Eric Steijlen, Ronald Heijne, Anna en Peter Knijff, Guus Wiegerinck, Theo Bouwmeester, Jaap Stoter, Everard van der Velden, Theo Grootens, Carlo Hellegers, Hans van de Ven.

Wil je jouw naam hier de volgende keer bij? Mail aan zijspoor@mva.nu ! Nú!

kijk eens wat vaker
in de spiegel van

Guus Onstenk
herenkapper

behandeling op afspraak

Huissensestraat 29
6833 HL Arnhem
tel. 026-3218933

www.guusonstenk.nl

BAPTIST
VOOR HOUTBEWERKERS

Dé speciaalzaak voor de fijne houtbewerking met het grootste assortiment gereedschappen en machines voor iedereen met passie voor houtbewerken!

Bezoek baptist.nl en vind ruim 8.000 artikelen met uitgebreide omschrijvingen, afbeeldingen, video's en gerelateerde producten!

Graag tot ziens in Arnhem!

Baptist voor Houtbewerkers gereedschappen en machines
Vlamoven 32
6826 TN Arnhem houtbewerkers@baptist.nl

Winkel ook op
Baptist.nl

Wilke Tabak v. o. f.
uw sigarenspeciaalzaak

Koningstraat 66a, 6811 DJ Arnhem

Alles op rookgebied, o.a.:

Longfillers: Cubaans, Dominicaans

Luxe aanstekers: Dupont, Ronson

Waterpijpen

Humidoors

Staatsloterij

Lotto.

KRASLOTEN

Het verkooppunt voor lotto, krasloten en staatsloterij

Wentink Hobby

MODEL TREINEN

ARNOLD
ARTITEC
AUHAGEN
BACHMANN
BEMO
BRAWA
BUSCH
DIGIRAIL
ESU
FALLER
FLEISCHMANN
GÜTZOLD
HALLING
HARTEL
HEKI
HELJAN
HENCKENS
HOBBYTRAIN
KATO
KIBRI
L.G.B.
LENZ
LILIPUT
LIMA
MÄRKLIN

**40m² MÄRKLIN
SHOP-IN-SHOP**

**OOK VOOR AUTO'S,
BOUWDOZEN,
RADIOGRAFISCHE AUTO'S,
BOTEN EN RACEBANEN**

MEHANO
NOCH
PICCOLO
POLA
PREISSER
RIVAROSSO
ROCO
SEUTHE
SOMMERFELDT
SYMOBA
TORTOISE
TRIX
UHLENBROCK
VISSMANN
VOLLMER
WOODLAND
en nog véél meer!

Tevens hebben wij
een ruime keuze in
DVD's, boeken en
tijdschriften

WIJ ZIJN VAN DINSDAG T/M ZATERDAG GEOPEND

Steenstraat 20 • 6828 CK Arnhem
T. 026 - 442 32 26 • F. 026 - 446 17 37
I. www.wentinkhobby.nl • E. support@wentinkhobby.nl

